

NUMĂRUL 10 BANI

ABONAMENTELE

Incep la 1 și 15 ale fiecărei luni și se plătesc
tot-d'a-una înainte

In București la Casa Administrației
In județe și străinătate prin mandate poștale
Un an în țară 30 lei; în străinătate 50 lei
Șase luni . . . 15 „ „ „ 25 „ „ „
Trei luni . . . 8 „ „ „ 13 „ „ „
Un număr în străinătate 80 bani

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

REDACȚIA

No. 3 — STRADA CLEMENTEȘII — No. 3

E P O C A

TELEFON

NUMĂRUL 10 BANI

ANUNCIERILE

In București și județe se primesc numai la
Administrația
In străinătate, direct la administrația și la
toate oficiile de publicitate
Anunțuri la pag. IV 0.50 b. linia
„ „ „ III 2.— lei „
„ „ „ II 3.— „ „
Inserțiile și reclamele 3 lei rîndul

Un număr vechi 80 bani

ADMINISTRAȚIA

No. 3 — STRADA CLEMENTEȘII — No. 3

DEZASTRUL DIN STEFĂNEȘTI

LAUDĂ DOMNULUI

O stincă s'a ridicat de pe pieptul
țării.

Principele României e astăzi în
afară de ori-ce primejdie; cu voia
Domnului și cu îngrijiri de zi și
noapte, vremea de grea cumpănă a
trecut și A. S. Regală s'a întremat
întru atât în cit a putut fi transportat
la Sinaia.

In cuibul de la Foișor, Principele
Ferdinand va putea să birue mai
lesne, urmările grelei boale și în mai
scurtă vreme, să ne fie redat în de-
plină sănătate și putere.

Să aducem cu toții laudă Dom-
nului, Care nu și-a întors fața de la
noi în această grozavă încercare și
îndurător s'a arătat față cu poporul
romin ce de zeci de ani se căznește
să ajungă la liniște.

Fiori ne cuprind cînd ne gîndim
îndărăt la clipele de neliniște, de du-
rere, prin cari a trecut țara — clipe
ce s'au părut veacuri.

«Principele României e indispus».
Aceasta a fost prima veste.

— Feciorul cel drept ca un brad
și voinic ca ștejarul?

Ei da, se poate. Dar de sigur nu e,
nu poate fi nimic orav.

Iată cugetul tuturor, în primul
moment.

Indispoziția durează; dar, necunos-
cîndu-se amănunte, nimeni nu e în-
grijit, fiecare își vede de ale sale;
presa... face politică: pentru ziarele
opozante, guvernul actual e o ne-
norocire — pentru ziarele guvernamen-
tale, opoziția e nepatriotică.

De o dată, într'un după-prînz, zia-
rele primesc următorul buletin:

Pînă la orele 5 d. a. starea A. S. Regale
a fost satisfăcătoare. La acel moment au
apărut fenomene neliniștitoare, datorite
unei bronco-pneumonii stingi.

Noaptea agitată cu temperatura mai ridi-
cată și respirațiunea grea.

Astăzi dimineață situațiunea s'a mai ame-
liorat puțin, totuși ea inspiră încă temeri.

13 Mai 1897.

Dr. Cantacuzino, Bucliu, Krömitz.

Cum? Ce este? Ce s'a întimplat?
Nu e vr'o greșală?

Nu. E adevărat. Principele Ro-
mâniei, feciorul cel voinic, zace muncit
de cea mai trădătoare boală.

A fost un moment de uimire ge-
nerală, cînd s'a știut aceasta. In clipa
următoare, o mișcare generală.

Bucureștenii își uită treburile și
patimile, luptele conținesc și miile de
oameni, bărbați și femei, din toate
treptele sociale, grăbesc spre Cotro-
ceni.

Trec zile și nopți, una mai grea
de cit alta; boala pune din ce în ce
mai multă stăpînire pe Moștenitorul
României; se produc crize teribile.

Principesa Maria, în genunchi, se
roagă Prea Curatei Fecioare; și țara
întregă, de la Suverani și pînă la
cel mai umil cetățean, unește ruga
sa cu a greu încercatei Soții.

Pînă și străinii cari locuiesc în Ro-
mânia sunt înduioșați și rugăciunii se
fac în templele tuturor confesiunilor.
Medicii fac sfertări uriașe, ei luptă
cu groaznica boală nu zi cu zi, ci
ceas cu ceas, minută cu minută.

Lungă și desperată a fost lupta;
dar biruită a fost boala.

«Principele României a scăpat de
primejdie. Altele S'a a intrat în con-
valescență».

Un lung oftat de ușurare; fețele tu-
turator se înseninează; dușmanii chiar
își dau mina.

Dar abia a luat liniștea locul zbu-

ciumului, și iarăși se ivește un nor.
Zvonuri îngrijitoare circulă; conva-
lescența înaintează foarte greu și se
produc întoarceri neliniștitoare.

Ploi nesfîrșite cad asupra țării; se
revarsă rîurile; strălucitele holde cari
făgăduiau un rod de ne mai pome-
nit belșug, sunt inecate; sate și orașe
sunt inundate; pagubele și suferin-
țele sunt colosale.

Cu toată durerea însă ce-i prici-
nueste această calamitate, țara nu
uită de Augustul bolnav de la Co-
troceni. Prin toate preocupările și
grijele, fie-care așteaptă cu nerăb-
dare buletinele medicilor și le citește
cu viu interes.

A trecut în sfîrșit și perioada cea
grea a convalescenței. Principele
merge acum sigur spre însănătoșare.
Creșterea forțelor și vremea bună fac
putincioasă transportarea Principelui
la Sinaia, într'acel loc bine-cuvîntat,
unde înzecit mai repede se va în-
drepta.

Putem acum să ne bucurăm fără
de grijă și din adîncul inimii să a-
ducem cu toții laudă Domnului.

MERITE RĂSPĂLĂTITE

«Liberalul», prins de o subită dragoste pen-
tru penitențiar, se ocupa — în numărul său de
ieri — de închisoarea de la Văcărești, din care
directorul său, d. I. Donescu, a știut să facă
«o temniță de liniște și de ordine».

A uitat însă să amintească «Liberalul» că a-
celași domn director a eliberat deunăzi, din în-
chisoarea «de liniște și de ordine», pe un de-
ținut care nu-și terminase încă osînda.

Dacă organul guvernamental a uitat să în-
gîre, între meritele d-lui Donescu, și această
i-pravă, ministrul de interne n'a uitat-o.

Pentru a l da o dovadă de înaltă sa slîmă și
spre a l încuraja, ca pe viitor să mai dea dru-
mul și altor deținuți, cari nu și-au terminat
osînda, d. Ferichide a decorat pe d. I. Donescu,
acordîndu-l Coroana României, în gradul de
cavaler.

Și să se mai spună că sub guvernul liberal
munca și meritele nu sunt răspălătite. Dovadă
cavalerul Donescu, directorul «temniței de liniște
și de ordine» de la Văcărești.

GRUPUL PĂCEI DE LA SĂRINDAR

Se împlinește aproape anul de cînd Ro-
mânia a avut distinsa fericire de a primi pe
M. S. Francisc Iosef, puternicul împărat și
rege vecin.

Intru onoarea augustului oaspe s'au făcut
multe atînci în Capitala noastră. Fără a
vorbi de entusiasta participare a bucurește-
nilor la serbările date, lucrări de ocazie au
decorat gara, calea Griviței, Calea Victoriei,
Bulevardul.

Intre altele, alătura cu arcurile de triumf,
alătura cu obeliscurile, s'a zidit la Sărindar
un monument pe care se văd trei statui de
gips: Pacea, Justiția și Agricultură.

Pentru ocazie, și alătura cu arcurile și
obeliscurile de pînză, statuetele aceste informe
puteau sta acolo unde au fost așezate. As-
pectul serbătoresc de la Sărindar, cu coroana
Habsburgilor, cu obeliscurile acoperite de
steaguri, și cu vulturii aurii pe virful lor,
cu verdeața și luminele electrice, în cele
trei colorii, roșu, galben, și albastru, isbiau
vederea și micșorau efectul necstetic al gro-
solanului monument de la Sărindar.

Acest monument a rămas însă pînă astăzi
în picioare. Trecătorii de pe calea Victoriei
pot vedea pe loc, unde înainte se ridica al-
tarul bisericii Sărindarului, un colosal zid de
cărămidă, pe care sunt așezate cele trei chi-
purf de gips, informe, murdare și ciointe.

Streinii cari ne vizitează Capitala trebuie
să și facă o idee oribilă de gustul estetic
al bucureștenilor. Nu este de ajuns că trebuie
să tolereăm cele trei păcate artistice din fața
Universității, ci finii estetici din capul pri-
mării ne fac și de risul lumii, menținînd
zidăria de la Sărindar, acolo unde un pios
și artistic monument trebuia înălțat.

CREDIT ȘI ECONOMIE

Societatea «Caraimanul». — Spiritul de
asociație. — Dreptul de aso-
ciație. — In Transilvania. —
«Albina»

Societatea «Caraimanul»

In anul 1893, o mină de oament —
sirguitori și harnici — au fundat în
comuna Brezele, din județul Prahova,
o societate de credit și economie, căreia
i-au dat numele de Caraimanul, de la
înaltul și falnicul munte, la poalele că-
ruia se adumbrește satul.

Incepînd cu un capital modest, fruct
al ostenelelor micilor cultivatori de pămînt
din localitate și împrejurimi, Ca-
raimanul avea, la 1 Aprilie a. c., un
activ de 333,971 lei, din care numera-
riul în casă era de 19,618 lei, iar po-
lițele și portofoliul de 313,693 lei.

Președintele al societății e d. Gr. Geor-
gescu, cultivator de pămînt în Brezele,
iar secretar contabil — preotul Samson
D. Popescu.

După cum se vede, din cele ce pre-
ced, Caraimanul este în plin progres.
Depunerile și cotizațiile încasate de la
10 Octombrie 1896 pînă la 1 Aprilie
1897, au fost de 83,627 lei, ceea ce a
făcut ca fondul social să crească, în
acel interval, de la 236,612 lei, la lei
323,650.

Spiritul de asociație

Alătura cu Caraimanul, vedem înte-
meindu-se în țară, diferitele alte societăți
de credit și economie.

Daraverile ce fac sunt mici, e drept.
Ele se mărginesc la fructificarea micilor
capitaluri, la operațiuni de scont și
împrumut pe amanele, afaceri de comi-
sion, etc.

Acele societăți sunt destul de nume-
roase în țară. Nu există însă nici o
statistică oficială a lor. După un raport
al camerei de comerț din Ploiești, numai
în Prahova numărul lor este de 30, din
care în oraș 27, capitalul lor social se
ridică la 4,851,937 lei, iar numărul
membrilor ce le compun e de 10,562.

In Pitești, erau — la 1894, — 4 asemenea
societăți; în Slatina 2; la T. Măgurele,
Vasluiu, Huși cite una.

In Iași sunt două mari societăți de
economie: prima casă de economie și
împrumut cu un capital de aproape
2,000,000 lei și o doua cu un capital
de peste 300,000 lei.

La București, la finele anului 1894,
societatea Providența avea 313 membri
cu un capital de 346,947 lei. Beneficiul
ce realizase, în cursul anului, a fost de
34,807 lei.

Dreptul de asociație

Intr-o țară, ca a noastră, în care ini-
țiativa particulară lipsește cu desăvîr-
șire, așteptîndu-se totul de la Stat, aceste
societăți sunt un semn înbucurător. Ele
arată că, cu puțină încurajare din par-
tea Statului, cu o legislațiune privilegială
care să le deschidă un mai întins cîmp
de activitate, se poate ridica nivelul ma-
terial și moral al claselor, pe cari ne-
am obișnuit a le numi dezmoștenite.

Statul trebuie să încurajeze, la clasele
de jos, toate silințele laudabile de a și
îmbunătăți traiul și în acel scop, lăr-
girea dreptului de asociație, organizarea
și reglementarea acestor libertăți, după
care aspiră masele, va putea rodi o
sumă de instituțiuni folositoare.

Numai așa vom putea vedea creștin-
du-se asociațiunile profesionale, societă-
țile cooperative de producțiune și de
consumațiune, băncile populare, etc., cari
constitue forța și bunul traiu al State-
lor din apusul Europei.

In Transilvania

In această direcție, am putea să luăm
exemplu de la frații noștri de peste
munți.

Ardelul numără peste 50 de insti-
tute românești de credit și economie, pu-
ternice, cu capitaluri considerabile. Dacă
n'ar fi să cităm de cit societățile Albina
din Sibiu și Victoria din Arad, încă
ar fi de ajuns pentru a arăta cit de
vigurose este spiritul de asociație prin-
tre Romînii transilvănenți.

Procedînd de la principiu, — că tot po-
porul care voiește să fie luat în consi-
derare și să joace un rol — trebuie să
dispună, în prima linie, de o avere
proprie suficientă pentru a și îndeplini
misiunea, frații noștri Ardeleni au cul-
tival spiritul de asociație în senzul de
a putea procura poporului de la țară
mijloacele necesare pentru des-
voltarea economiei sale.

Ridicînd în țîran spiritul de economie,
Romînii transilvănenți au ridicat cre-
ditul real în țară.

«Albina»

Incontestabil, Albina, este cea mai pu-
ternică, cea mai bogată, cea mai activă
din societățile de credit și economie de
peste munți. Ea a introdus o nouă viață
în activitatea Romînilor transilvănenți
și la exemplul ei, au răsărit ca din pămînt,
peste 50 de alte asemenea așeză-
minte, cu același scop și aceiași finită.

Luț Visarion Roman se datorește ideea
înființării Albinei, fundată în 1871 cu
un capital de aproape 100,000 florini.
In 26 de ani de la întemeiere, ea posede
azi mai multe filiale, aproape tot așa de
puternice ca și muma-fundatoare, și a
încheiat, în 1896, operațiunile sale cu
un activ de 9,208,812 florini.

Ca o realizare a scopului său, în sta-
tutele institutului s'a pus îndatorirea
de a se acorda fărâniilor împrumuturi
pe obligațiuni, cu cheazăie, pe durată de
cel mult 6 luni.

De altmînterlea, în contabilitatea mai
tuturor așezămintelor de această natură
din Transilvania, găsim rubrica «cre-
ditelor personale fărânești».

ERA CALAMITĂȚILOR

O vorbă veche zice că o nenorocire
nu vine nicî odată singură. Se pare că
împrejurările se silesc să ne dovedească
pînă la evidență, că zicerea populară cu-
prinde un crud adevăr.

Nu a trecut mult timp, de cînd țara
era cuprinsă de o adîncă neliniște: Moș-
tenitorul, tronului, grav bolnav, a trecut
prin critice momente și ori-ce bun ro-
min cu dor de neamul său se gîndea cu
spaimă la ce ne putea aduce ziua de
mîine.

Abia avurăm fericirea să ne asigură
că, în fine, Augustul bolnav este în afară
de ori-ce pericol, cînd o altă împrê-
jurare ne-a intristat inimile.

Ploi continue și torențiale au pricinuit
pagube însemnate, poduri au fost rupte,
drumuri au fost inundate, recolte au fost
distrușe, sate au fost acoperite de apă:
ultima lovitură a teribilului element, apa,
a fost și mai grozavă ca să încoroneze,
se vede, tot dezastrul de mai înainte:
o jumătate din orașul cel mai populat
al țării, după capitală, primul nostru
port, Galații, a fost, într'o singură noapte,
pus sub apă. Nu insistăm: cititorii cu-
nosc amănuntele, cunosc proporțiile acest-
ui dezastru.

Abia, însă, cerul începu să se înseni-
neze, apele să se retragă, abia ne-am
putut desmetice de loviturile produse de
apă, cînd iată un alt element, focul, a
crezut că i se cuvine să și înceapă ac-
țiunea.

Un tirg întreg din nordul Moldovei,
vioiul și negustorescul Ștefănești, este,
de erî seară, distrus de flăcări. Parcă nu
erau de ajuns nenorocirile din trecut:
mai trebuiau alte averi prăpădite, alte
familii rămase pe drumuri.

Foc și apă: cele două elemente teri-
bile, vor, se pare, să completeze în ne-
norocire, unul ceea ce a scăpat celuilalt.
Facă-se voia Domnului!

De cit parcă e un ce făcut. De cite-va
vreme prea avem multe nenorociri, prea
vin unele după altele.

O SCRISOARE INTERESANTĂ

Săptămîna trecută ziarul partizan *Gil Blas* a publicat o
scrisoare îndată a vestitului romanolog George Sand, adre-
sată contelui de Chateaufvillard, autorul codicilului duelmui,
care servește și pînă astăzi ca o autoritate în materie. A-
ceastă scrisoare, pe care unul din colaboratorii ziarului fran-
coz a descoperit-o de curînd la un colecționar, este înso-
țită de un mic articol explicativ care conține și o veche des-
cripțiune precum și o altă veche anecdote despre contele de Chateau-
villard; credem a face plăcere cititorilor noștri reproducin-
du-le în traducere românească. Ea-i le:

Pe cînd se aduna în volum corespondența
amoroasă a lui George Sand, ear tineri și bătrîni,
cari erau în căerță, obligai jurii de onoare să
consulte pe Chateaufvillard, am găsit, la un co-
lecționar discret, o frumoasă scrisoare a «Cu-
coanei de la Nohant» către autorul codicilului
duelmui. In acest sezon calduros în care fațete
lăncese, pentru că lumea este deprămată, în-
tîlnirea acestor două nume poate să producă o
scînteie de actualitate. S'apoi ce e nou sub soare,
mai cu seamă sub soarele de Iunie?

Nu este o scrisoare de amor; nu este de cit
un răspuns cuminte la o declarațiune care fu-
sese poate ușoară. Chateaufvillard, o știți negre-
șit, fusese unul din eleganții Imperiului. În plăcea
viața strălucită și veselă și se lasa să fie minat
de fantasia sa care, une-ori, îl ducea departe:
dar să întorcea tot-d'a-una la locul său. El a
fost considerat ca un original distins. Odată s'a
deghisat în bandii împreună cu citiva din ca-
marazii săi și a oprit, în pădurea de la Sénart,
pe propria sa soție în propria sa caleașcă. N'a
desamăgit-o de cit un ceas după aceea și biata
femeie era ca moartă de spaimă. Colecționarul
meu discret, care mă a ierta de a l violat
arhivele, mi-a istorisit încă cite-va anecdote
despre el.

Contele era un călăreț iscusit. Intr'o zi se
prinsă să se va urca calare, pe scară, pînă în
salonul său, că va juca acolo o partidă de bi-
liard și se va scobori din noți în curte fără să
descalce. Urcarea se efectuă fără piedici;
însă, după ce ajunse în salon, calul se speria,
strică cite-va mobile, dar sfîrși totuși prin a se
liniști. Contesa însă, temîndu-se să nu se în-
tîmple vre-un accident nenorocit sotului ei și
voind să-l ferească de așa ceva, se duse de luă
un revolver și zbură creierii biatului quadruped.
— Alta! — Chateaufvillard își juca calul mergînd
la Șosea. Trecu pe d'inainte unei case în gră-
diniță căreia erau mai multe fete tinere: «Ce
călăreț frumos!» zise una dintre dînele. Con-
tele aude, da pîntecul calului și sare peste poartă.
Tînarul roii, foarte turburat de acest steple-
chase neprevăzut, fuge speriat. Dar contesa, sco-
tîndu-și palaria: «Sunteți încîntătoare, domni-
șoarelor!» Și pleacă cum a venit.

Omul acesta care se lasa a fi condus de im-
preziunea momentului, a edificat un codice foarte
cugelat asupra chestiunilor de onoare. Se re-
curge și astăzi la el în cazurile încurcate.
Pe ce vreme-i veni în minte să facă curte lui
George Sand? Scrisoarea ce-am văzut n'are dată;
dar în răspunsul ei George se recunoaște deja
bătrînă. Acum, pentru ce s'a declarat contesa?
Era o fantasia, sau încă o prinsoare? Sau poate
nu știea nici el? George presupune că el a fă-
cut această împins de aceea dorința de a cunoaște
mai bine sau mai mult pasiunile, de a-ee do-
rința de explorațiune inimă, de aee aplecare
cître ancheta amoroasă pe care o au oamenii
și care face ca adulterul nu este în definitiv de
cit curiositatea ce are fie-care despre plăcerea
altui. Trebuie s'o credem și s'o ascultăm:

Domnule,

In adevăr, mi se pare că scrisoarea d-tale
cea din urmă este o declarațiune formală.
Stau la îndoială dacă trebuie să răspund,
pentru că mă tem ca, fără să mă fi gîndit, să
fi provocat această declarațiune prin bilețul
meu. Îți voi fi adresat dar vre-o cochetărie
de sat fără să știu? Și pentru a mă pedepsi
de aceasta rizi de mine. Credeam că pre-
cedenta d-tale scrisoare era o politică; aceasta
îmi pare a fi o luare în ris. Am crezut să
fiu numai politicoasă răspundîndu-ți: se vede
că am fost agasantă. Drame! asta nu-mi vine
și mi se pare că nu sînt făcută pentru așa
ceva. Nu voesc deci să fiu politicoasă de data
aceasta, căci aș putea să mă pot spu vre-o
prostie. Îți voi spune pur și simplu ce cu-
get despre d-ta.

Vrei să-mi faci curte, nu din dorința pen-
tru persoana mea: persoana mea nu e fru-
moasă; nu din dorința pentru sufletul meu:
nu știu ce prețuiește; nu din dorința pentru
prietenia mea: știu că nu e acesta mijlocul
de a o obține. Vrei să-ți spun atînci pentru
ce-mi faci curte? De curiozitate. Se spun
atîtea lucruri despre mine! Judec după cele
ce am auzit uneori (cînd aveam vreme să
ascult și se rid) ce trebuie să fie restul. Cu
toate acestea, pentru că ești de natură no-
bilă atît prin inimă cit și prin sînge, n'ai
crezut răutățile ce mi se atribuau. Sufletul
d-tale care este frumos, n'a primit decît par-
tea frumoasă. Modul d-tale de a te purta
față cu mine mi-o dovedește; și curiozitatea
d-tale nu e decît o curiozitate bine-voitoare.

Sînt deci măgulită mai mult de cit atînsa;
dar sînt intimidată. Mă jenează, deprinsă cum
sînt cu prietenii cari nu mă mă cercetează
și cari mă primesc din generositate și prin
obiecuiță. Ce pot să răspund la întrebările
d-tale? Știu bine că am putut să iubesc, și
că, prin urmare, nu este nimic excepțional,
nimic curios, nimic byronian în existența mea,
Lelia nu sînt eu, și Pulcheria încă mai pu-
țin. Și una și alta sînt patimi în stare ab-
stractă pe care n'am încercat să le îmbrac
cu forme omenești, pentru a le zugrăvi și a le
pune în luptă una în contra alteia. Mi s'a
părut că una reprezintă spiritualismul pur,
abstinența catolică (cu mai puțin dogma);
cea-alta reprezintă pentru mine saint-simo-
nismul; Pulcheria, noua, și Lelia vechea te-
orie (sau mai bine ceea-ce a devenit, trans-
formată prin căderea dogmei). Și precum nu
sînt mai înaintată decît veacul din care fac
parte, că nu sînt nici catolică, nici saint-si-

moniană, nu sînt însărcinată să rezolv chestiunea. e deja destul ca am agitat-o. Și cîta furie a ridicat în contra autorului această simplă teză propusă publicului.

Puțin 'nui pasă; am multe alte întrebări de pus veacului. Nu mă voi sfîm. Mînia sa chiar este un fapt pe care-l examinez, căru-i cînt efectele și cauzele și de care mă luminez cu pasiunea de adevăr care este cea mai mare pasiune a vieții mele. Ast-fel eată tot. Tînarul Senio cerează spiritualismul; dar spiritualismul este atît de afectat de pierderea dumnezeului lui și a bisericilor sale încît nu mai știe ce spune. Neștiind de ce credința sa se așteaptă, începește și suferă, fara a se putea împăca cu materia, pe care de oplsprezece secole a fost învățat să o desprețuiască. Materialismul, care reprezintă el însuși nesiguranța și slăbiciunea tînerului generațiun prezente, materialismul îl ucide pentru că, și el, și-a făcut drumul. S'a scorbort din saloanele lui Ludovic XV în strada. S'a făcut prostituat.

Simțim cu toții că a venit timpul să punem în instituțiile noastre dozele de Lelie și Pud herie necesare pentru a constitui o mai bună stare de căsnicie; căci și una și alta intrinsec (separat) nu pot face nimic bun. Rezolvăți chestiunea, voi oameni practici! Eu nu pot să analizez principiul și să experimentez faptul. O viață întreaga nu-mi ar ajunge. Experiențele ce am făcut pe seama mea nu mă prive-c decît pe mine. Ele n'ar lumina pe nimeni dacă le-aș povesti, căci, va! pe vremea aceea uitasem cu totul publicul și această respectabilă filosofie! Amintirile mele nu-mi ar procura nimic folositor. Am făcut aceeași școală ca și cei-alți; am simțit aceleași bucurii trecătoare și aceleași întristări adînci.

De aceea nădăjduesc că atunci cînd ne vom revedea îmi vei face teoria căsătoriei și a amorului în veacurile viitoare, după cum mi-ai făcut pe acea a duelului și a chestiunii de onoare în acesta. În ce privește amorul, nici d-ta nici eu n'avem nimic bun a ne spune, n'am găsit încă nimic. Credința vecnică? Tot, în secolul acesta, o face cu neputință, dacă nu unuia, cel puțin celui-al't. Galanteria? Este cu neputință pentru cine a iubit serios o singură dată în viața sa, căci este un sentiment continuu pentru amor și nu este amorul. Ea nu poate să procure de cît dorinți sau regrete. Sufletele nobile nu-și vor putea nici odată găsi în ea mulțimea; este o poartă care se deschide asupra unui desert.

Eată felul meu de a gîndi. Ești mulțemit? Curiozitatea d-tale este satisfăcută? Mi-am început seriosuarea cu intențiunea de a-ți face muștrări, dar lucrurile omenești sînt atît de serioase în cît d'upa două rînduri am devenit p-dantă. Nu mă vei ținea de rău. Vei vedea în aceasta o dovadă de înaltă stimă. Ești singurul om căru s'îi fi răspuns ast-fel. Vorbele frumoase și ușoare nu mă mîndresc, nici îmi fac plăcere. Îmbătrînesc și nu mă mai gîndesc decît cu mîhnire la amor, această mare, această unică binefacere a cerului, pe care oamenii n'au putut-o încă înțelege și pentru care li vor mai trebui încă multe secole pentru ce s'o posedadă.

Sînt fisionomist. Am auzit mult vorbindu-se despre viața d-tale și-ți am citit cartea asupra duelului. După aceste trei lucruri, domnule, te-am judecat a fi foarte nobil, foarte bun și foarte brav. A' estea sînt calități mari, și prietenia d-tale m'ar onora. Caută de vezi dacă ai destulă stimă pentru mine spre a-mi o acorda fără vre-un alt fel de experimentațiune.

Cu totul a d-tale, GEORGE.

Rugăm inserați:
A arărut No. 25 din «Foaia Interesantă», de sub îngrijirea d-lui G. Cogbu, cu următorul cuprins:
Intre mine, de P. Vulcan; 'Mi-o mai slujî norocul? de T. Duța; Ziar stica de T. Adam; De gura lumii, năvela de G. Silvan; Hotărîre, poes. de M. Petru; Povestea cu Sultana de N. Mateescu; Tribuna științifică (apa potabilă) de X.; Pe schela, poezie de P. Vulcan; Roman: Arodăta.
Ilustrațiun: Stătuina dimeratică Răcurul; Vedera inundățiilor din Galați; Ilustrațiile romanului Arodăta.

Un număr 20 Bani.

Litere, Artă, Știință

DUPĂ FURTUNĂ

S'a pus în sfîrșit punct acelei furtunoase polemici—dacă-i putem zice așa—iscată în presa noastră, cu prilejul apariției volumului al treilea de Critic, al d-lui Dobrogeanu-Gherea. Și s'a văzut și de astă dată coloritul național al polemicii: mai mult sau mai puțin obiectivă la început, discuția literară, a devenit ceartă personală. Obiectivitatea a dat loc personalităților și celor mai ominești injurături.

Se pusese în discuție, dacă d-nu Gherea este elev al lui Brandes sau nu? Avea atît de mult însemnatate faptul acesta de înregimentare a unui scriitor? Pentru ce atita dragoste de etichetă și atita neingrijire întru cît privește conținutul? Produsul este de calitate bună sau nu? Și dacă este, ce valoare i se poate da? Analisa și apreciere lucrului, în sine, vederea internă a lucrării, cred că era mult mai bine să fie puse în discuție, de cît împrejurările și influențele care o au provocat-o.

Toată lumea știe că d-nu Gherea e socialist; partidul îl revendică de șef al său intelectual. E ochiul luminat și mîna îndreptătoare a mișcării socialiste, din țara noastră. Socialistul este un om unilateral, exclusivist; nu poate vedea lucrurile de cît sub un singur punct de vedere și poate cel mai insuficient. D-nu Dobrogeanu-Gherea este un socialist convins, un om entuziasmat și cu o vastă erudiție literară și științifică, de și ne sistematic dobindită. D-na n'a făcut pînă acum alt-vea de cît să propovediască învățătura lui Marx și Engels, să caute a întinde sfera de aplicare și la alte domenii ale inteligenței omenești.

D-na a studiat literatura noastră numai sub punctul acesta de vedere politico-social. A căutat să inh-me pe artiștii la carul social-democrației și să le prețuiască operele numai după utilitatea adusă de ele, «marele cauză». Literatura a fost un instrument spre a ajunge la un scop cu totul străin ei. A stabilit niște premise literare, spre a trage o concluzie socială. Nu așa face însă criticul de meserie, singurul care merita acest epitet. El studiază opera de artă în ea și pentru ea.

El se ridică deasupra deosebitelor păreri, streine artei. Poate să vază toate, săn, cel puțin, majoritatea punctelor de vedere ale unui lucru, pe care le privește cu toată obiectivitatea impersonală, absolut necesară unui critic. Despersonalizarea și obiectivitatea sînt însușirile de căpetenie ale criticului. În opera de artă el vede tot deodată mijlocul și scopul cercetării sale.

Așa au făcut Saint-Beuve, Brunetiere, Faguet, Lessing precum și Taine și Brandes.

Ei au fost și sînt critici de artă, în adevăratul înțeles al cuvîntului, independent de vederile lor estetice. Ei n'au pus Estetica la ordinul unor vederi politice; au fost preoții ei, nu au traficat cu ea.

O polemică în care să se lămurească, sensul volumelor intitulate «Studii Critice», ale d-lui Gherea, ar fi fost mult mai rodnică și mai nimerită. Dar aceasta nu s'a pus încă de nimeni, în discuție.

S'au făcut o mulțime de recenzii, o mulțime de coloane pline de frase, și atit! În polemiștii s'au injurat ca la ușa cîntului; unul lăgăduind altuia talentul; celălalt denunțînd erudiția de reviste a adversarului, cînd foarte bine știea proverbul: «să nu vorbești de funie în casa spinuraturului». Și tot așa, mai departe.

Un vechiu adagiu zice că din discuție ese lumina; ar fi fost mai bine de zicea că ese înjurătura,—cel puțin pentru această Belgie a orientului.

Al. Antemireanu.

SITUAȚIUNEA AGRICOLA ÎN STRĂINĂTATE

Franta.—Ploile și furtunile au cauzat în diferite regiuni mari pagube recoltelor. Departamentele Eure-et-Loir, Allier și Puy-de-Dôme au fost cu deosebire mai mult încercate. Situațiunea în general nu s'a îmbunătățit de fel și griul de toamnă nu ne va da de cît o recoltă mediocră.

Plantele de nufăr sînt splendide; ovăzul dă multe speranțe. Secara lasă mult de dorit.

Anglia.—Săptămîna din urmă a fost caldă și grînele în general au făcut progrese simțitoare.

În ce privește recolta grîului, părerile sînt foarte contradictorii. După revista Mark Lane Express, dacă timpul favorabil se menține, producțiunea grîului va fi de 31 busheli la hecтар, mijlocia fiind în 1896 de 33.68 busheli. După toate probabilitățile Anglia va produce anul acesta mai puțin grîu ca în anul trecut.

Germania.—Recoltele considerate în general, sînt favorabile, cu toate plingerile unor agricultori ca privire la semănăturile de primăvară.

Cu toate că stocurile de grîu sînt reduse, cererile sînt foarte restrînsse.

Belgia.—Ploile torențiale au făcut ravagii în recolte ca și în Olanda.

Austro-Ungaria.—Ultimile rapo rîs primite din Pesta și din Viena confirmă știrile defavorabile pentru recolta grîului; secerăzul este în întîrziere și se crede că recolta nu va depăși în întregul imperiului 58 milioane hectol., contra a 67 milioane în 1896.

Rusia.—Perspectivele sînt destul de defavorabile. În finutul Azor grînele au suferit de secetă ca și în finutul Volga; ploile torențiale au cîzuit în Sud-Vest. Din Odesa se anunță că timpul este cald și secetos. Orzurile sînt secerate și secerăzul grîului și al secarei au început.

Italia, care de și se bucură acum de un timp favorabil, totuși nu va avea recolte bune, după cum se credea acum o lună.

Statele-Unite.—Rapoartele agricole sînt din ce în ce mai favorabile. Se evaluează recolta grîului la 560 milioane de busheli. Dacă recolta atinge 550 milioane de busheli, cantitatea pentru export va fi de 175 milioane de busheli.

Stocurile vizibile de grîu la 1 Iulie erau următoarele în ultimii zece ani:

Anul	Europa Hect.	America Hect.	Total Hect.
1897	16.126.900	10.150.000	26.276.900
1896	18.647.000	22.765.000	41.412.000
1895	29.034.500	21.808.000	50.842.500
1894	29.208.800	26.617.500	55.826.300
1893	31.030.000	27.347.000	58.377.000
1892	31.610.000	12.934.000	44.544.000
1891	25.520.000	8.018.000	33.538.500
1890	18.850.000	11.600.000	30.450.000
1889	20.590.000	8.790.000	29.290.000
1888	18.850.000	11.600.000	30.450.000

După cum se vede stocurile sînt destul de reduse în anul acesta și cum recoltele în Europa sînt mediocre, nu ar fi surprinzător de fel să asistăm la o urcare importantă a prețurilor, dacă speculațiunea nu s'ar amesteca de fel.

CERCETĂTORUL

Cu palaria în cap, cu bastonașul în mîna, gata de esire, Sylvere d'Espagnac, după ce se mai uită odată în oglindă,—foarte frumos băiat, într-adevăr,—chemă feciorul și întreabă cu oarecare emoție.

- Justin, numele?
- Clariss, cocoșușule.
- Pronumele?
- Doamna de Villeroze.
- Titlul?
- Baroana.
- Vîrstă?
- Cam două-zeci și trei de ani.
- Măritată?
- Trece drept văduvă.
- Casa?
- Strada Penthievre, 17.
- Etajul?
- Al doilea, d'asupra scării.
- Să recapitulăm: Baroana Clarissa de Villeroze, în etate de 23 ani, văduvă, locuind în str. Penthievre 17, la etajul al doilea, d'asupra scării?
- Da, cocoșușule.
- Bine, Justin, să fi gata cu geamantanele, că dacă baroana se învoaște, o să plec în Italia cu ea, chiar astă seară.
- Pe urmă, Sylvere d'Espagnac străbătut anticamera, cobori scara și se urcă în trăsura după ce a zis vizitiului:
- Strada Penthievre, 17, mai repede!

Dar, de trei ani, în toate dimineațele, la aceeași oră, o scenă la fel, cum cu totul la fel, se reproducea inevitabil.

La întrebările stăpînului său,—fară ca să fie ajutat de vre-o amintire ori de vre-o cunoștință, fără să se folosească de vre-o surzburie,—Justin trebuia să spuie numele, pronumele, titlul, etatea și adresa unei femei cu totul inchipuite; și nici odată Sylvere nu pregetase să se ducă la domiciliul arătat, după cum nici odată nu primea alt răspuns de la portar, de cît: «Nu cunoșc de loc pe această persoană».

De ce, atunci, comedia asta absurdă în aparență? fi nd-că scribit de iubirea ușoare și de prevedere în viață. Sylvere d'Espagnac vrea să găsească prin ajutorul hazardului pe aceea pe care trebuia s'o iubească.

...Și cu agonit veșnic reînnoite, se ducea el

la adresa născocită de nescata fantazie a feciorului său.

Trăsura se opri. Mergînd spre ușă, Sylvere, fără voce, tremura micșorînd pașii, spre a zăbovi o clipă cumplitul răspuns prea obișnuit, va!

- D-na de Villeroze, rogu-te?
- E acasă, d-le.
- Cum? întreabă el, cu inima palpitîndă. Dar nu, n'at auzit bine. Am zis: «Doamna Villeroze?»
- Ei, da!
- Baroana Clarissa de Villeroze?
- Tocmai!
- O femeie cam de două-zeci și trei de ani?
- Cred că da!
- Văduvă?
- De doi ani.
- Și care stă la etajul al doilea?
- D'asupra scării.

El dete buzna, urcînd scările cîte patru odată, sună, nu se mai anunță, dete brînc unof uș, apoi alteia, intră în buduar și cazu giind la picioarele unei tinere femei, incremenit.

Și cum era blondă și delicioasă de frumoasă—întimplarea s'a îngrijit bine ca să'o scoată în față—el nu nici se gîndi să se ridice. Ce cuvinte a rostii el? Cu ce patină furtunoasă, i-a destăinuit... speranțele sale îndrăsnite? Nu știe dacă d-na de Villeroze, careia fără îndoială că i-a povestit el istoria visului său isbîndit, dacă înțelege ce ar fi nebunie să nu se supere pînă la sfîrșit, de bună voie, fatalitatea unei atit de uimitoare coincidențe.

...Faptul de netăgăduit este că, în aceea zi, cuferele nu fură zădarnic pregătite. Și cunoscuă. Sylvere și Clarissa, dragile preumblărt incele, la Venția, în gondola sub nemăsuratul azur, și deliciul la Neapole, de a sta îmbrățișat, în balcon, seara, pe cînd flăcările Vesuviului se înalță speruitoare către stele. Mai îndrăgostiți din zi în zi, Sylvere era cu desăvîrșire fericit, și nu s'a intristat mult cînd auzi pe Clarissa, grîndu-i:

«Să ne întorcem în Franta? Cum îți va plăcea, dragul meu. Dar nu așa că o să dat socotla lui Justin? O! cu o bună răsplată. Înțelegi că mi-ar veni greț și n'aș putea să nu roșesc în fața bănuțului acesta, cînd mă gîndesc că mi-a fost pârtaș la viclenia pe care am iscodit-o pentru dragostea ta, iubite!»

C. Mendès.

Programul școalelor primare

Ante-proiectul d-lui Halița.—Religia. Limba Romînă.—Aritmetica și Geometria.

Am primit noul proiect de programă analitică a școalei primare, întocmit de inspectorul școlar S. M. Halița, în urma însărcinării speciale date de ministru.

În raportul către ministru, autorul arată principiile avute în vedere la întocmirea noului proiect de program. A menținat neapăsate principiile din actualul program: concentrațiunea materiilor, deslușirile metodice.

Da o mai mare atențiune școalei rurale. În vederea ei cere «întocmirea unui plan de lecțiuni pe săptămîna, lecție cu lecție la fiecare materie la ocupațiunile directe sau indirecte. Aceste lecțiuni vor corespunde cu împărțirea timpului de clasă, din orarul tip ce se va forma pentru școalele cu un singur învățător».

Iată unele schimbări aduse în program:

Religia
Se scot ceterile din Evanghelie, ca neconforme cu gradul de dezvoltare al elevilor, și se vor pune în cartea de ceteri, stilizate în o limbă mai nouă. Numai în clasa IV se vor ceteri texte din Evanghelie, ce se vor găsi tot în cartea de ceteri.—S'a specificat natura lecțiunilor cu cuprins moral, pe trimestre, iar la catechism s'a pus înțat iubirea, apoi credința, ca mai abstractă. Iată șirul povestirilor cu cuprins moral:

- Cl. I: buna purtare, curățenie, silința, exactitate; supunere, respect, iubire, recunoștință, ajutor, emulațiune, amicitie școlară;
- Cl. II: ascultare, bună-voință către servitori, datorii către aproapele, mila către cel lipșit, datorii către bătrîni; Cl. III: datorii către săraci; sănătate, cumpătare, bună stare (muncă, economie și iubirea unei meserii); buna reputație, onoare, luminarea minții, curajul, răbdarea la nenorocire.

Limba Romînă
Modificările aduse aici sînt neînsemnate: s'au lungit la 4 săptămîni exercițiile și pregătirile necesare, ce premerge abecedarului. La clasa II s'a intervertit ordinea exercițiilor intuitive, ca să fie mai potrivite cu anotimpurile. S'a trecut la clasa III genul la substantive; iar conjugarea reflexivă s'a pus în

clasa IV-a; regulile de punctuație s'au pus în fiecare clasă, paralel cu cele învățate la gramatică.

Aritmetica și Geometria

S'a dat mai mult timp la îndemînă începătorilor calculului, de oare-ce noțiunea de număr e abstractă.

Socotele vor merge în clasa I numai pînă la numărul 50. Frațiile zecimale s'au trecut în clasa III, cîci în clasa II se vor face operațiunile fundamentale numai cu numere întregi, de la 1—10,000 și la milion. S'a pus numai multiplul metrului și litrului. Kilogramul.—Sistemul metric s'a pus în clasa III, odată cu numerele zecimale, unde s'a pus și ceva din materia Geometriei. Frațiile ordinare s'au pus în clasa IV. Numerele complexe s'au scos. S'au lăsat de-o parte suprafața și volumul piramidei, conului și sferei, ca avînd prea puțină utilitate practică. Tot așa s'a scos divizibilitatea cu 4, 6 și 9.

Istoria

În clasa II s'a schimbat în ceva șirul legendelor. S'a scos Mircea și Solit, care s'a înlocuit cu Condeele lui Vodă. S'a adăogat legenda Ioan Corvin și Corbul.

În clasa III s'a suprimat alegerea lui Carol, de oare-ce se tratează în lecția Carol I Rege. Din clasa IV s'au suprimat lecțiile: Geții, Constantin cel Mare, Bogdan Vodă, Caragea, Calimach, Știrbeiu Vodă. Regulamentul organic s'a contopit cu lecția ocupația rusească. S'a legat cu istoria ceteri-va lecții de învățămînt civic. S'au pus puține noțițe de organizarea actuală și veche: Constituție, Divanuri, armata, finanțe, biruri, judecată, etc.

Geografia

S'a admis ca denumiri în împărțirea Romniei în loc de Oltenia, Muntenia, Moldova și Dobrogea, pe acestea: Romnia din dreapta Oltului, Romnia dintr-o parte Oltului; Romnia dintre Milcov și Prut; și Romnia Trans-Danubiană.

Se vor cere mai multe deslușiri despre așezămintele de cultură și starea economică a Romniei în afară de Regat. În clasa IV s'a simplificat nomenclatura Europei și s'a pus toată în trimestrul I; ceteri-alte continente în trim. II, iar trim. III se va repeta Romnia și țările locuite de romni.

Științele Naturale și Fizice se suprimă unele lecțiuni și se schimbă ordinea altora, cîci deja programul actual e destul de simplificat.

La Canto s'a scos învățarea noțelor, care de fapt nici nu se facea. S'a lăsat dar cîntul după ureche; nu se vor învăța ceteri 10 cîntări de clasă.

Caligrafia, desenul cu mîna liberă, gramatica, lucrul de mîna rămîn nemodificate.

Aceasta e economia noului proiect. Rămîne consiliul general, ce se va întruni la 1 Sept., să discute și să aprobe sau nu noul proiect.

O cercetare literară

Fără îndoială de vreo cîteva ani și mai ales acum în urmă, a început să se citească mai mult românești. La re-pîndirea gustului citirii românești a contribuit multe împrejurări, între care trebuie să socotim în rîndul întâii dezvoltarea școalei și învățămîntului literar. Paralel cu respîndirea gustului s'a dezvoltat și producerea; publicațiunile literare s'au înmulțit într'un chip foarte simțitor și numărul autorilor a sporit în cîteva ani foarte mult; de nelăgăduit că avem astăzi un număr de autori, prozatori și poeți, cel puțin întreit decît acum cincisprezece sau douăzeci de ani.

Avem astăzi o literatură multiplă, a căreia valoare desigur nu o putem încă prețui exact, și n'ar fi aci locul să facem aceasta, neputînd încăpea în câteva coloane de ziar o critică amănunțită a unei așa de abundente producțiuni. Dar totuși am voit să ne dăm oarecum seama de mișcarea noastră literară și astfel ne-am gîndit să adunăm părerile în această privință a tuturor celorla dintre literații noștri de seamă cari vor bine-voi a ni le împărtăși.

Este un fel de enquôte—o cercetare literară, ale cărei rezultate vor interesa de sigur pe cititorii noștri.

Vom căuta să obținem părerile bărbaților

FOIȚA ZIARULUI «EPOCA»

asemenea cazuri, ca și în dragoste, există un fel de fetișism al iubirei.

Dar dintre toate personajele de la Curtea din Cotroceni. acela despre care s'a vorbit mai puțin, abia doar de-î s'a pomenit numele,—și despre care se cădea să se vorbească mai mult—este chiar secretarul intim al principelui, Dl Dr. Traugott Tamm.

Sătatea pitulit omul, retrăgîndu-se singur în obscuritate, și a trebuit să vie scormonirea ziaristi a care s'a scoată la lumină măr-camumele lui,—cum apa, cînd se revărsă, scormonind pămîntul, scoate la suprafață bogății ce zăceau ascunse, neștiute de nimeni.

Pitulirea ne-a fost însă dăunătoare: D. Traugott Tamm este autorul unei lucrări, de mare valoare pentru noi, pentru că este chiar vorba de noi. Și necunoscut tîndu-se omul, l-a rămas, pînă azi, necunoscută opera.

Am dat mai sus titlul valoroasei lucrări despre care e vorba, care deja, după titlu, numai se vede a fi interesantă și scumpă nouă.

Vom cerea să vorbim în scurte cuvinte, făcînd o succintă dare de seamă, despre această lucrare și din această dare de seamă, ce poate fi numai palidă, credem totuși că va apărea vădit cititorilor cu cîta pricepere vorbește dl Tamm despre chestie și cîta simpatie, pentru noi, exală din merituosa-i lucrare.

Întîm în materie—cu mîhnirea în suflet, știind cît de mult schilodește o recenzie cînd e vorba de o lucrare științifică.

E uriaș de important, pentru Istorie, studiul etnografic în direcția ca să se arunce cît mai multă lumină asupra originii popoarelor balcanice. Pentru că sud-estul Europei a fost, mai cu seamă, Bulevardul invaziunilor și aci au avut loc cele mai multe framîntări și dospiri etnice.

Dar ca să știm în special, în chip neîn-

doios, origina noastră, este, pentru noi, de un interes național palpitant—mai mare de cît cel științific—pentru că avem de dus o luptă de neam cu Ungurii, cari învoacă drepturi istorice asupra pămîntului Transilvaniei,—lutoduși de aci dreptul de a zugrama pe Romni de acolo, cînd în realitate cetroptorii sînt ei și nu noi invadați. Pe de altă parte se știe că Slavii, și în special Panславismul, aștește cu jînd ochii către noi, vînd să ne înnece în marea slavă.

Și pentru a se dovedi, în chip înverdat pentru toți, că noi nu sîntem nici Slavii și că pe pămîntul pe care ne aflăm stăm de mult de ani, de cînd un împărat roman, mare și bun, ne-a răsădit aicea, coloni ai marelui imperiu, ca să-i fim stavilă unor dușmani bravi,—pentru a le dovedi acestea avem de luptat pe de o parte cu adversarii istoriei ingeniouși—și a fortiori de rea credință—ca Humfalvy ce ține partea Ungurilor, Pic, reprezentantul Slavilor și Roessler—cel mai ingenios și mai de valoare dintre toți—care reprezintă pe Sașii transilvanieni. Pe de altă parte avem iarăși de luptat cu o, relativă, sărăcie de documente și cu o, absolută, lipsă de cercetare istorică serioasă din partea noastră—afară de două trei excepții fericite.

Și, în special, pentru a înfrînge teoria cea mai plausibilă din ceteri se învoacă, cea susținută cu mai multă icsușină și aparență de adevăr, teoria lui Roessler, avem spectacolul trist de a vedea pe istoricii romni—pușini—împărțiți în două tabere, una dînd dreptul lui Roessler, a cărui teorie admitînd-o toți, am da nu numai o lovitură etnică nemulțumitoru ci am da o palmă adevăratului adevărat al Istoriei, care este, lucrul, în urma tuturor cercetărilor serioase, obiective, neinteresate.

În ce constă teoria lui Roessler? O cam știm toți—vorbî s'o cred cel puțin—dar a o rezuma, în scurte vorbe, este de trebuință aci.

Roesler, purcedînd de la faptul că pînă prin secolul al 13-lea nu prea sînt documente cari, să ateste, despre Romni, că s'ar fi aflînd prin locurile unde se află azi, în Nordul Dunărei și în munții Transilvaniei și tîntud în socoteala că dincolo, în Sudul Dunărei a existat, tocmai în acest interval, un stat romni puternic care a întemeiat cu Bulgarii un imperiu romino-bulgar, dîndu-i chiar mai trîziu o dinastie romînă, ceteri a Anazilor; și adăugînd la aceste considerente și faptul că Aurelian împăratul Romei, cu o sută de ani în urmă după Traian, pentru mai buna rînduială a imperiului său, a strămutat coloniile romane de dincolo de Dunăre, din Dacia lui Traian și Decebal, le a strămutat în Moesia,—Macedonia de astăzi—întemeind Dacia Aureliană; și învoicînd apoi faptul că toponomia Romniei de azi e slavonă, conchide cu multă vervă că neamul romni, tot ce se putea dospi din coloniile romane aduș de Traian și din băștină, a a dispărut din Carpați și din Nordul Dunărei, așezîndu-se în Moesia de atunci, unde și-au dezvoltat o viață națională și istorică. Iar dacă prin secolul al 13-lea începe a se vorbi de Romni, Roessler explică faptul că Romni ai invadat, de dincolo de Dunăre, și ca au început să-și aibă aci o viață națională și de stat organizată.

E bună teoria lui Roessler? Sau dacă greșete în ce constă greșelile ei? E rea,—zice cu multă claritate d. Traugott Tamm,—și ea greșete mai întai în afirmăția absolutistă, că pînă prin secolul al 13-lea nu se vorbește de Romni, de prin Nordul Dunărei și de prin Carpați, cînd și cronicarul slav Nestor, de prin veacul al X-lea, pomeneste de ei și cînd chiar un Ungur ce se intitulează «Notarul anonim al Regelui Bela», vorbește în scrierile lui de Romni—scriere pe care, din trebuința cauzei, Ma-

ghiarii s'au grăbit s'o declare apocrifă. E rea teoria cînd afirmă că Romni ai invadat din Sudul Dunărei, știut fiind că locuitorii dintre Milcov și Turnul Severin au fost și sînt numiți de ceteri din Moldova «Munteni» nume ce e-î întai nu le ar fi dat dacă Romni din această regiune nu s'ar fi pogorit din munții Transilvaniei.

Dar o să vedem într'un număr viitor ceteri prețuște argumentum ex silentio al lui Roessler; vom vorbi niș de toponimia slavonă a Romniei de astăzi,—de chestiunea deci și a ființării Romnilor, pînă în veacul al 13-lea, exclusiv în Sudul Dunărei.

Și abia atunci vom expune mai pe larg, vederile d-lui Traugott Tamm.

T. Adam.

O LUCRARE PREȚIOASĂ

noștri de litere asupra stării actuale a literaturii noastre, asupra direcțiunii acestei literaturii, asupra valorii producerilor actuale, asupra lipsurilor și calităților autorilor noștri. Vom face un dosar de sigur prețios.

Firește că în literatură opiniile unui scriitor asupra lucrărilor altuia nu pot fi totdeauna lipsite de porniri personale; sunt înclinări și repulsiuni, simpatii și antipatii, gelozii de meserie; nu e mai puțin adevărat însă că opiniile unui literat de seamă asupra contemporanilor săi, ori-cât ar fi, poate, de parțiale, va fi din toate punctele de vedere un document foarte interesant. Din modul cum va judeca un literat pe confrății săi, vom înțelege mai bine personalitatea lui proprie, calitățile lui înțele tuale și morale, ceea ce într-un cuvânt critica modernă numește psihicul artistului.

Între artiști și literați sunt unii foarte ciudați, cari desigur vor refuza să se lase cercetați. Dar fiindcă despre aceștia puțin își vor fi dat alții părerea, vom obține mai tirz și în felul îndărătnic, dacă nu pe o cale directă, cel puțin pe una ptezișe, o părere oarecare.

Ast-fel de cercetări literare s'au mai făcut și în alte părți și rezultatele au fost cu deosebire interesante. Așa în Franța, a-făcut în timpul din urmă d. Huret una care constituie un dosar de mare valoare. Personalitatea fie căruia din literați, cari au răspuns la întrebările d-lui Huret, reiese într-un mod cu desăvârșire interesant și caracteristic. Sunt în acele volume pagini pline de observațiuni subtile de o finețe de sensibilitate, de un spirit înalt, cari procură cititorului pe lângă multe lumi și o nespuză petrecere.

Se înțelege, starea de dezvoltare a literaturii noastre e departe încă de a literaturii franceze; numărul scriitorilor este incomparabil mai mic, așa că lucrarea noastră nu va putea lua proporțiile lucrării publicistului francez. Pe de altă parte, la noi nu domnesc, cu alți spirit exclusiv, deosebite școli literare, reprezentate fiecare printr-o întreagă pleiadă de talente superioare — cum e cazul în Franța, cu naturalisții, idealisții, simbolisții, decadenții, magii și alții. Totuși și la noi au început a se accentua deosebirile de curente, dacă nu de școli, și fiecare e reprezentat prin câteva talente. Din cercetarea noastră curentele acestea se vor accentua de sigur și mai bine.

Vom mărgini cercetarea noastră deocamdată la acei scriitori a căror valoare nu mai poate fi contestată și cari pot fi clasificați în literatura străină. Când vom fi triminați de aceștia, vom căuta să obținem un răspuns și de la acei cari, încă începători, totuși au dat dovezi de talent, și cari pot să dea niște păreri personale de oarecare valoare.

Rezultatele cercetării noastre le vom da pe rând în rubrica noastră literară, ca fiind a fi în totul credincioși modului personal de a vedea al fiecărui literat.

Cititorii noștri au putut vedea că această întreprindere a instrucției cercetării literare a deja început în No. 491 al Epocii.

Cel dinlăun care a fost chestionat, de către reporterul nostru, e marele nostru savant și poet, d. B. P. Hasdeu.

După d-a-va veni rândul d-lui C. D. Broganu-Ghera, ale cărui vederi, asupra literaturii noastre, vor fi expuse, în toată imparțialitatea, în coloanele Epocii.

„EPOCA” ÎN PROVINCIE

Din Galați

Tendința d-a căpătaui pe favorii este fără margini la colectivități.

Legi, rușine de lume, stălnjirea intereselor publice, nedreptățile altora, imposibilitate materială d-a îndeplini sarcinile ce s'au pe umeri, toate aceste sînt nimicuri pentru conștiința unui colectivist, cînd e vorba d'a pune mina pe cîte-va sute de lei.

Acastă patimă colectivistă s'a observat și cu ocazia examinării elevilor pregătiți în particular la Galați. Lăsînd la o parte zăpăcirea ce de la început s'a produs cu numirea în comisiile de examinare a unor persoane moarte sau absente din oraș de ani întregi, despre cari presa a vorbit îndeajuns, dar apoi în comisiile rămase definitive, nu s'a avut în vedere alt-ceva decît îndoparea favorizilor cu diurne și cumuluri gras platite.

Un caz tipic de ast-fel de lăcomie ducescă ni-l prezintă însuși directorul Liceului, d. August Frățilă. Acest domn este profesor de limba Română, cursul superior, și director al Liceului, profesor de Filosofie și Pedagogie și director la școala de aplicație al școlii Normale. Vrașezică cu două catredre, la care e dator, după pro-

gramele respective, a munci 27 ore pe săptămîină (21 la școala Normală și 6 la Liceu), și cu două directorate, din cari unul e de la Liceu este d'ajuns să absoarbă toată activitatea unui om conștiincios. Ei bine, colectivistul nostru a crezut că această muncă nu-l d'ajuns pentru puterile sale, și a stăruit să fie numit, ba s'a recomandat chiar el singur inspectorului școlar, și ca membru în comisiile pentru examinarea elevilor pregătiți în particular, cari au funcționat la Liceu și la Institutul de fete Filippide.

Îată dar un singur om cu sease sarcini de împlini în același timp, cu sease lefuri și diurne, cari adunate, dau aproape 2000, două mii lei, pe lună.

Dar venind vorba de comisiile examinătoare ale cursului secundar, mai e și alt ceva. În aceste comisiți unii membri au fost cu desăvârșire necompetenți în materiile examinate, așa că asemenea examene erau niște adevărate caraghiosluciri. Se citează chiar în gura mare cazul că la unele materii elevii și elevele pregătite în particular au fost chestionați de însiși profesorii preparatori și, ceea ce-l mai trist, că li s'ar fi spus chiar de mai înainte chestiunile propuse.

Cu examinarea elevilor de școlile primare pregătite în particular, același sistem de căpătulă s'a urmat.

În această privire, regulamentele școlare prevăd că se vor examina copiii la școlile publice cele mai apropiate de domiciliul părinților sau de școlile private, unde s'au pregătit copii. Cu toate acestea revizorul școlar actual, un domn Ionescu, a găsit cu cale să trimească spre examinare asemenea elevi și eleve numai la acele școli unde se află institutorii colectivisți sau prieteni personali d'at revizorului. Ast-fel la școala Cuza-Vodă s'au trimise spre examinare toți elevii de la școlile private israelite. Ce se întimplă însă? Școala Cuza-Vodă, găsindu-se în partea din vale a orașului, a fost inundată și ea; din această cauză chiar proprii săi elevi au trebuit să fie examinați la școala No. 1 de băieți. Totuși, această împrejurare n'a împiedecat pe revizor d'a rîndui ca tot institutorii de la Cuza-Vodă să fie examinatorii și celorlalți elevi. Și pentru ce? Pentru că, între acești institutori se găsește și un domn Schraider, intîm și secretarul revizorului. Curat lucru să fie aceasta? Ne îndoiim, dată fiind firea colectivistă.

În tot cazul, mîna aceasta lovește în demnitatea institutorilor de la școala No. 1 de băieți, cari au fost sistematic înlăturați, de și cum am spus, examenele se țin în chiar școala lor.

Măsura lovește apoi în toți institutorii vechi cu merite și cu greutăți familiare, cari se văd desconsiderați și fasați la o parte, fără nici un motiv altul, de cît acela de a căpătui pe protejații profesorului său pe prietini și i tovarășii de petreceri al revizorului școlar.

ȘTIRI ECONOMICE

Drumurile de fer electrice în Europa sunt puține față cu cele 12.000 mile ale Statelor Unite. Numărul drumurilor de fer europene, care era în 1895 de 70 și în 1896 de 111, atîngea în începutul acestui an, 150. Întinderea lor a crescut de la 902 la 1859 kilometri. Germania ține primul rînd cu 642 kilometri și 1.631 vagoane-motoare; apoi Franța cu 279 kilometri și 432 vagoane-motoare. Anglia, 127 și 200; Italia, 116 și 289; Austro-Ungaria, 84 și 194; Elveția, 79 și 129; Spania, 47 și 40; Belgia, 35 și 73; Rusia, 15 și 48; Serbia, 10 și 11; Norvegia (cu Suedia) 7.50 și 15; Bosnia, 5.60 și 6; România, 5.50 și 15; Olanda, 3.20 și 14; Portugalia, 2.80 și 3.

Ideea de a crea un birou pentru protecțiunea internațională a înscrisurilor, emisă de către d-nal Teodor Curti, membru în consiliul național al Elveției, a fost acceptată de către mai mulți deputați austriaci și de către dr. Lecher, care a propus în Camera să se înlăture un serviciu internațional cu privire la statistica socială.

La Filadelfia s'a inaugurat un nou muzeu comercial. D. Mac Kinley a presidat serbarea la care a asistat reprezentanții Camerilor de comerț din America de Sud și Centru, precum și președinții tuturor Camerilor de Comerț din Statele-Unite.

După Deutsche Economist băncile germane erau la începutul anului în număr de 147, din cari 98 de credit, 8 de emisiuni de bilete și 41 bănci ipototecare. Capitalul-acțiunii al acestor bănci reprezintă un total de 1,933 milioane de mărci. Rezervele lor se ridică la suma de 414 milioane, iar capitalul obligațiunii atînge 10,535 milioane.

Datoria proprietății funciare în Rusia, după comitetul creditului funciar, se ridică în 1896, pentru 60 ținuturi, la suma de 1,813 milioane de ruble. Printre proprietăți, 48% sunt dateare. Datoria cea mai considerabilă (70-90%) aparține proprietății din Ekheron, Livonia și Esthonia.

Sunt 10 ținuturi în cari datoria nu întrece 1% din valoarea; ele sînt situate la frontierele imperiului. Datoria pe hectar variază după ținuturi, între 2 ruble 87 kopelci (Perm) și 68 ruble 32 kopelci (Kursk). Datoria crește din an în an. În 1896, dîfecțiile bănci emisesse 1618 milioane de obligațiuni ipototecare în ruble de credit, peste 2 1/2 milioane ruble metalice, aproape 7 milioane în mărci germane și 80 milioane de ruble obligațiuni cu prime de către Banca agrară a nobilimii.

Suprafața cultivată anul acesta cu sfeclă de zahăr a scăzut în Franța cu 7.2 la 100. Ea a scăzut de la 249,000 hect. la 231. În întreaga Europă reducerea este de 3 la 100; 1,569,000 hect. contra a 1,631,000 în anul trecut.

Societatea pentru comerțul și industria vinului, Vinicul-

tura, constituită cu un capital pe acțiuni de 500,000 lei de către d. Josef Th. Grovannu, F. M. Lehrer, Christache Alexandriș, etc., cu scopul de a cultiva, exploata și face comerțul de vinuri românești sub denumirea de Distilerie Unite, își va începe în curînd operațiunile.

Pentru ajungerea scopului, Societatea va face următoarele operațiuni:

- a) comerțul de vinuri românești, produse din proprietățile ei cumpărate;
- b) distilarea vinului, țescovinei, drojdiilor de vin și a fructelor;
- c) distilarea vinului pentru cognac;
- d) fabricarea de liquoruri, amari, bitter etc.;
- e) prepararea vinurilor muscato (Șampanie), vermului, etc.;
- f) exportul de vinuri și a derivatelor lor;
- g) operațiuni de comision și incasso;
- h) Participarea directă sau prin asociațiune la întreprinderi de comerț;
- i) scoptarea și reacomptarea portofoliului;
- j) Luarea de avansuri de bani pe deposit de efecte și mărfuri aparținînd societății;
- k) deschiderea pe seama societății de compturi oarece cu alte case de comerț, societăți sau bănci din țară și străinătate;
- l) Cumpărarea de proprietăți imobiliare și facerea de împrumuturi ipototecare;
- m) a face în genere orice operațiuni de comerț pentru ca societatea să-și poată atînge scopul.

INFORMAȚII

Incendiul din Ștefănești

Îată ultimele detalii, asupra terribilului incendiu care a prefăcut în cenușă tirgușorul Ștefănești, din județul Botoșani:

Focul a luat naștere de la brutăria Evreului Osias, pe la orele 12 din noapte, prin aprinderea coșului. Ajutat de un vînt puternic, care sufla din spre malul Prutului, focul s'a întins repede în casele vecine, toate construite în paiantă și acoperite, în mare parte cu stuf.

Pe la 3 ore dimineața, o stradă întreagă a tirgușorului ardea.

Subprefectura fusese deja prefăcută în ruină și incendiul amenința acum să cuprîndă localul primăriei și al percepției, situat alături.

Din localul subprefecturii, a putut fi scăpată arhiva. Mobilierul a fost în mare parte deteriorat.

Ajutorul subprefecturii, d. Gh. Popoviți, alături cu primarul comunei, d. N. Budeș, scoțînd oamenii din sat, au încercat să lupte contra incendiului. Încercările au fost însă zadarnice, căci incendiul, ajutat de vînt, a cuprins îndată și strada care duce spre Botoșani.

Pe la orele 4, s'a telegrafiat după ajutoare.

Pină ieri la orele 5, cînd am primit ultimele telegrame asupra incendiului, arseseră 254 de case. Focul nu putuse fi încă stîns, de și două pompe cu 20 de pompieri din Botoșani se aflau la locul sinistrului.

S'au petrecut scene sfișietoare. Oamenii, surprinși în somn, fugeau desbrăcați în toate părțile. Se crede că mulți copii au fost prada flăcărilor.

Mizeria este foarte mare. Populațiunea refugiată pe dealurile vecine duce mare lipsă de hrană.

Simbătă la orele 6 seara, focul nu era încă stîns.

S'au mai trimis la Ștefănești pompe din Iași și Dorohoi, pe lângă cele din Botoșani, sosite de ieri dimineața.

Asupra tirgușului Ștefănești, din județul Botoșani, care, în momentul cînd scriam aceste rânduri e în flăcări, putem da cititorilor interesante relațiuni. Din ele se va vedea că încă din veacul al XVI-lea, rînd pe rînd a avut a suferi numeroase prădări și devastări.

În anul 1509, acest tirgușor a fost prădat cu desăvîrșire de Poloni, în trecerea lor pe acolo. Nu trecu mult și la 1512, Tătarii, sub conducerea lui Belgheri, prădă iarăși acest mic tirg, împiedicîndu-l astfel în dezvoltarea sa.

După moartea lui Simion Movilă Vodă, s'vindur-se neînțelegeri pentru domnia între fiii săi și ai lui Eremia Vodă, o crîncină luptă se dăte lângă Ștefănești, între Mihai Eremia Movilă, ajutor de Turci, și Constantin Simion Movilă, susținut de Poloni. Domnia fu luată, într'adevăr, de Constantin Movilă, dar Ștefănești iarăși se transformă în ruină. Aproape de această localitate, s' spune că un căpitan de haiduci, Turculeț, cu o mîna de oameni a ținut piept unui numeros corp turcesc.

La anul 1713 se construiește de către Turci un pod peste Prut, pentru a înlesni trecerea oștirilor de la Hotin la Ștefănești, ceea ce a dat ocazia ca tirgușul să fie din nou expus la dese prădăcîmii.

După atîtea succese nenorociri, abia acum în urmă Ștefănești încep a se desvolta. El numără astăzi o populație de 3,250 locuitori. Are o biserică, o școală primară de băieți, una de fete, un oficiu telegrafo-poștal și o judecătorie de pace. E reședința sub-prefecturii și a unei companii de dorobanți.

Și astăzi vestea trîndă care ne-a sosit, cum că tirgușorul e în flăcări, întărește mai mult credința tuturor că acest orășel pare a fi, într'adevăr, blestemat!

Starea A. S. R. Principele Ferdinand continuă a fi mulțumitoare. Forțele revin pe fire care zi.

Lungile suferințe ale Augustului bolnav fac însă ca slăbiciunea să fie încă mare. Medicii curanți cred că numai în Septembrie viitor, A. S. R. va putea părăsi Sinaia pentru a merge în străinătate.

Este probabil că Augustul bolnav va petrece iarna viitoare în străinătate.

Următorii candidați au reușit cu succes la examenul I de Drept, obținînd cîte trei bile albe: Arghir Vasile, Apostol I., Enescu Fotin, Mavrodin N., Miculescu L., Naumescu L. Const., Niculescu N. Ioan, Părăianu I., Zăgănescu și Ulvianu V.

Mișcarea în magistratură

Următoarele numiri au fost făcute la ministerul justiției:

D. G. A. Drăghici, actual judecător de instrucție la tribunalul Iași, a fost permutat în aceeași calitate la trib. Ilfov, în locul d-lui Ion C. Otețeleșanu, numit judecător sindic la același tribunal, în locul d-lui Hagiopol.

D. Lazăr Bădescu, actual jude sindic la trib. Prahova, a fost permutat în aceeași calitate la trib. Buzău, în locul d-lui Eugeniu Vincler, numit judecător la ocolul 2 Buzău, în locul d-lui Al. M. Nicolau.

D. P. Hagiopol, actual judecător sindic la trib. Ilfov, a fost permutat în aceeași calitate la trib. Prahova, în locul d-lui Lazăr Bădescu.

D. M. C. Iorgulescu, actual judecător sindic la trib. Constanța, a fost permutat în aceeași calitate la trib. Tecuci, în locul d-lui Al. Ioan.

D. Chr. Georgescu, actual procuror la tribunalul Constanța, a fost numit judecător sindic la același tribunal, în locul d-lui M. C. Iorgulescu.

D. G. Boteanu, actual procuror de secție la trib. Iași, a fost numit procuror la trib. Constanța, în locul d-lui Chr. Georgescu.

D. Irimia Gheorghiu, actual procuror la trib. Ialomița, a fost permutat în aceeași calitate la trib. Putna.

D. Stelian Bonea, actual judecător la ocolul Curtea-de-Argeș, a fost numit procuror la trib. Ialomița, în locul d-lui Irimia Gheorghiu.

D. N. Ștefănescu, actual judecător la ocolul

Herța (Dorohoi), a fost permutat în aceeași calitate la ocolul Curtea-de-Argeș, în locul d-lui Stelian Bonea.

D. I. N. Bancu, actual ajutor la judecătoria Olt. jud. Olt, se numește judecător la ocolul Herța (Dorohoi), în locul d-lui N. Ștefănescu.

D. G. Constantinescu, actual ajutor la judecătoria ocolului 1 Caracal, a fost numit judecător la ocolul Dămieniștii (Roman), în locul d-lui I. Dimitrescu.

D. Al. Nicolau, actual judecător la ocolul 2 Buzău, a fost permutat în aceeași calitate la ocolul 2 Ploești, în locul d-lui Octav Turculeț.

D. Savu Christescu, actual judecător la ocolul Ianca (Brăila), a fo-l permutat în aceeași calitate la ocolul 2 Brăila, în locul d-lui I. G. Florian.

D. Ovidiu Burcă, actual judecător la ocolul Olteu (Vilcea), a fost permutat în aceeași calitate la ocolul Ianca în locul d-lui Sava Christescu.

D. D. Lăceanu, actual ajutor la judecătoria ocolului Drăgășani (Vilcea), a fost numit judecător la ocolul Olteu, în locul d-lui Ovidiu Burcă.

D. C. D. Barzon a fost numit ajutor la judecătoria ocolului Drăgășani, în locul d-lui D. Lăceanu.

D. Aurel Varlam a fost numit ajutor la judecătoria ocolului Oltu, în locul d-lui I. N. Bănescu.

În sfîrșit. S'a găsit un loc și pentru d. Italin Vericeanu, despre care de atîtea ori a fost vorba ca să fie numit secretar general al ministerului de interne.

D. Vericeanu a fost numit în comisiunea pentru modificarea legii sindicilor. Felicitările noastre.

D. An. Stolojan, ministrul domeniilor, a inspectat ieri Simbătă, școala veterinară superioară, de pe cheiul Dâmboviței.

D. Dim. Sturdza, primul-ministru, nu va pleca în concediu de cît în a doua jumătate a lunii viitoare, din cauza vizitei Principelui Bulgariel, fixată, precum să știe, la 15 Iulie.

Persoanele oficiale care vor însoți pe Principele Bulgariel în România sunt d-nii Stoilov, ministru președinte, d. colonel Profot, ministru de resbel, precum și d. Stanceff, secretar particular.

BURSA

Pe ziua de 27 (9 Iulie) Iunie 1897

DIN STREINĂTATE		DIN BUCUREȘTI	
(După ocol telegrafo)		(După ocol oficial)	
VIENA			
Napoleoni	9.52	5% Renta perovă . . .	103
Rubla	120.75	5% B. amort. 1881 . . .	100 1/2
Credit Austriac	869.25	5%	99 1/2
Cred. func. austr.	4.4	5%	99 1/2
„ ungar	3.98	5%	97 1/2
Drom de fer austr.	332.20	4 1/2%	87 1/2
Lombard	85.70	4 1/2%	89
Alpine	118.60	4 1/2%	89 1/2
Lomb. austr.	56.60	4 1/2%	89
Renta hertic austr.	104.30	4 1/2%	94.89
„ arz.	102.5	4 1/2%	96.89
„ sur	123.15	5% C. F. R. (Conv.) . . .	—
„ ungară	122.85	6% Oblig. R. (C. rar.) 102 1/2	10
		10 Oblig. Casa Pens.	—
		„ a 800 lei	—
BERLIN			
Napoleoni	16.28		
Rubla	218.26		
Disconto	205.90		
Sustimb-Londra	20.30		
„ Paris	81.05		
„ Amsterdam	168.65		
„ Viena	189.65		
„ Belgia	36.76		
„ Italia	77.40		
PARIS			
Banca Otomană	562.		
Levor Turcești	108.50		
Impr. Egyptian	251.50		
„ Heio. lo.	122.		
Drum de fer austr.	754.		
Alpine	251.50		
Renta Fran. 3 1/2%	107.57		
„ 3%	101.65		
Renta Italiană	98.97		
„ Ungară	98.76		
RENTELE ROMÂNE			
BERLIN			
Renta Rom. 4%	101.		
„ 3%	90.50		
„ 4%	89.75		
„ 4%	89.60		
PARIS			
Renta Rom. 4%	100.25		
„ 3%	—		
„ 4%	—		
FRANCFURT			
Renta Rom. 4%	100.25		
„ 3%	—		
SCHIMB			
Londra	cek. 25.21 1/2		
„ 3 lun.	25.12 1/2		
Paris	cek. 100.35		
„ 3 lun.	—		
Viena	cek. 211 1/2		
„ 3 lun.	209 1/2		
Berlin	cek. 128.80		
„ 3 lun.	127.90		

FOIȚA ZIARULUI „EPOCA”

MASSON FORESTIER

ÎN ORAȘUL CRIMEI

ROMAN

— Eu?... A! așa-y! Da! sunt în ciștișig, zise Voroncea cu un ris cam forțat. Haide, merg la cel-alt tablou, la stînga. Voroncea abia pusese miza lui cînd șeful partidei tomcat striga:

— Nu se mai poate pune nimic. Bila se svîcni cite-va clipe, pe urmă își încetini mersul și apoi se opri:

— Patru-spre zece.

Ciștișigase. Eoullas abia își putu reține un țipăt de bucurie: baga în buzunar 10.000 franci.

— Uf! zise el sculîndu-se de o dată, ies puțin afară.

— Chiar cînd ciștișig, domnule Voroncea, tot nu-i bine, că-ți vine singele la cap de emoție și se poate, Domne fereste! întimpla cine știe ce.

— Închipește-ți că rămasesem numai cu miza!

— Și întinzînd Rominului amîndouă mîni, îi zise

ULEIURI MINERALE

PENTRU
UNS MAȘINI AGRICOLE ȘI INDUSTRIALE
PRODUSELE FABRICEI
STEUA ROMÂNĂ

Societate anonimă pentru Industria Petroleului
Capital social: Lei aur 10,000,000 din care lei aur
7,000,000 deplin vărsați.

Pentru COMENZI ȘI INFORMAȚIUNI
A SE ADRESA
REPRESENTANTULUI GENERAL
T. ZWEIFEL
BUCUREȘTI GALAȚI IAȘI
Calea Moșilor, 31. Str. Egalității, 16. Str. Mitropoliei, 8.

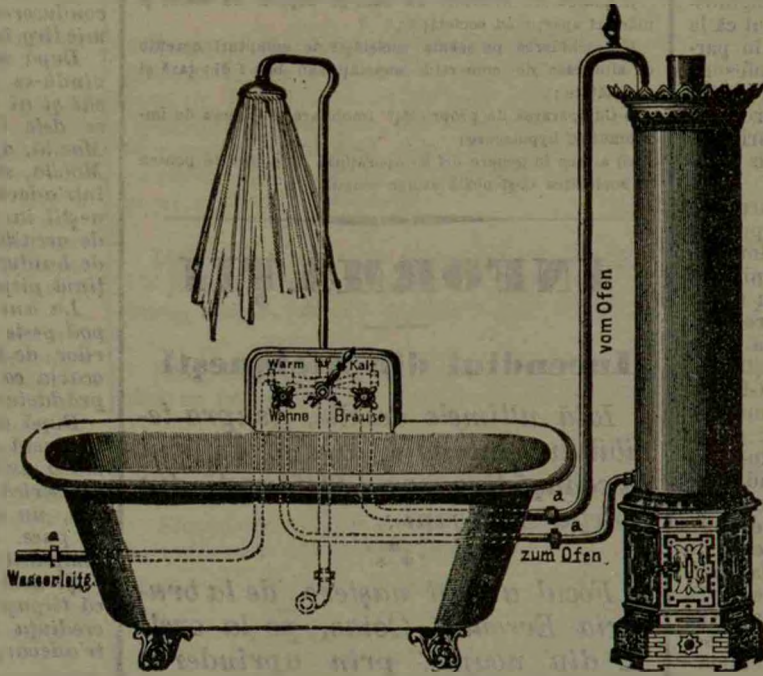

ATELIER DE LACATUSERIE ȘI PENTRU CONSTRUCȚIUNE DE FER I. HAUG

București. — No. 119, STRADA ISVOR, No. 119. — București
Efectuează tot felul de lucrări de fier pentru Binele precum: Grilaje
Porți, Balcoane, Uși, Ferestre, Marchize, Scări, Lămpi, etc. Specialitate:
Florării, Sere, Grădine de surnă, Balcoane de fier, etc. etc.
Se primesc comenzi pentru provincie:
PREȚURI MODERATE

VECHIUL MAGASIN DE LĂMPI, SOBE, MAȘINI DE BUCATE ȘI ORICE INSTALAȚIUNI

MARCUS LITTMAN SUCCESOR I. WAPPNER
61. Calea Victoriei, 61 (vis-à-vis de Episcopie)
Recomandă Onor clienți instalațiunile de băi, lucrute numai în
Zinc, cu diferite sobe de aramă pentru încălzit apa.
BAI de ABURI Higienice
recomandate de toți medicii celebri, poate să facă ori-cine în casă
DUȘURI SISTEMATICE
CU AER COMPRIMAT

CLOSETE «tout a l'égout» igienice și sistematice
STICLE pentru CONSERVE, COMPOTURI și DULCETURI
hermeticește închise, de toate mărimile
Unic DEPOU în țară cu mașini de bucătărie din renumita
fabrică GEBRÜDER BOEDER din «Darmstadt», precum și splen-
didul lor asortiment de LĂMPI ELEGANTE pentru aîrnat și
masă, cu mașinile Americane «WUNDER», toate cu aer.

E. DEMETRESCU MIREA

BUCUREȘTI. — No. 31, STRADA CAROL I, No. 31

CEL MAI MARE DEPOSIT

CURELE ENGLEZEȘTI

De la S. E. NORRIS & Co., Londra

Articole Tehnice. — Tuburi de Cauciuc. — Pompe,
diferite sisteme. — Mușamale pentru produse. — Arme
pentru Vinat. — Cartușe. — Revolvere. — Robinetărie.
Abesit. — Manometre. — Bronzerie.

SONERII ELECTRICE. — TELEFOANE

INSTRUMENTE MECANICE. — METALURI.
TEVI DE FIER. — TEVI de ALAMĂ, ARAMĂ și PLUMB.
FIERĂRIE PENTRU CONSTRUCȚIE, etc., etc.

Depositul general al Sobelor Americane „LÖNHOLDT'S”

TEIRICH & Co.

BUCUREȘTI
9. — Strada Berzei, — 9.

INSTALAȚIUNI

DE

TELEGRAF GAZ și APĂ

Lumină incandescentă

pentru

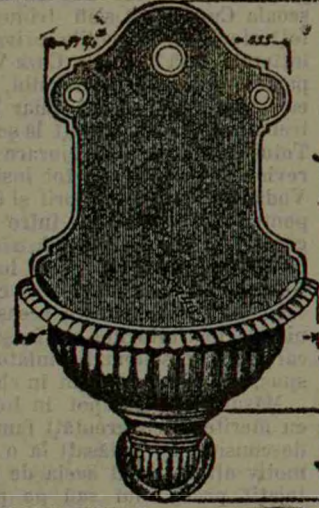
Gaz aerian

Aparate de gaz

Closete de toate sistemele

SALON DE EXPOZIȚIE

Proecte. — Biuro de construcție. — Export

Avis Important

Se face cunoscut onor. vizitorilor ai sta-
țiunii Buzeni, că Hotelul Buzeni a tre-
cut sub o nouă administrație. Mobilat cu
multă îngrijire, vizitorii vor găsi camere
și apartamente în condițiunile cele mai
avantajoase, cu ziua, luna sau sezonul.
Restaurantul hotelului se recomandă
cu deosebire pentru bucătăria franceză,
germană și românească, sortat fiind și
cu vinurile cele mai alese, din viile d-lui
Simulescu.

Noul antreprenor-Hotel Buzeni.

De arendat pe termenul dela 23 A-
prilie 1899, moșia Plă-
cinta-Slobozia-Conachi, jud. Covurlui, o
oră de la gara Independența, circa 2.700
făci, pământ roditor, populație deasă, la
adăpost de inundație. — Adresa:
Vogoridy, 36, rue Emile d'Arlois, Paris.

BAIA REGALA

Palatul Eforiei. — BULEVARDUL ELISABETA

Se aduce la cunoștința Onor. Public că acest Site
biliment care are cea mai frumoasă și confortabilă
instalație, situat în centrul Capitalei, deservește băi
cu prețurile următoare:

Secțiunea igienică. LUX, Coprinde trei ca-
baloare, una băgnoare de porcelan cu trei dușe diferite
calde și reci; ală de aburi (Rusească) și a treia sa-
lon toaletă, lei 3.20 CLASA I, Aburi (Rusească) cu
diferite dușe calde și reci, lei 1.70; Băgnoare de
porcelan cu dușe, lei 1.80. CLASA II, Aburi (Rusească)
cu dușe, lei 1. — Băgnoare de sâmb, lei 1.20. — Vine-
rea și Duminica baie de aburi fără rufe, 50 b

Secțiunea de hidroterapie. 1) Hammam
bale Turco-Română imprimată cu dușe diferite calde
și reci și masaj. lei 2. — 2) Dușe cu jet, ploșe și
ploșe în cerouri, scotține, basin și în diferite ală
aparate. 80 b; Piscina în timpul verii, 80 b. Făcătura
și apă sunt coprinse în prețurile indicate. Abon-
amente cu reducere. Direcțiunea.

La Tipografia EPOCA se află de
vînzare hirtie maculatură cu 40 bani
kilogramul în pachete de cîte 10 kil

CHIMIC PUR

FABRICILE UNITE ROMÂNE
PRIMA INDUSTRIE DE
ACID CARBONIC LICHID
FĂRĂ VITRIOL

Lipsit de ori-ce inconveniente, atât sanitară cît și
tehnice. Lipsit de gaze streine, lipsit chiar de aer.
GARANTAT, PUR și FĂRĂ MIROS

Tot d'o-dată aducem la cunoștință că posedăm și
producem ori-ce articole, fără excepțiune, pentru fa-
bricarea Băuturilor Gazoase și Ape Minerale.

TURNĂTORIE de ARMĂTURĂ de SIPOANE
Aparate de Debitarea Berii sub presiune de Acid Carbonic
Prospecte se trimite gratis și franco.

AVIS IMPORTANT

Aduce la cunoștința onor. public din Capitală și provincie că am mutat
fabricale mele de:

Umbrele, Corsete și Cravate
din STRADA GABROVENI No. 47
în STRADA CAROL No. 64 (etagiul de sus)
FOST DEPOUL D-LUI PRAGER «LA URȘU».

Fiind foarte bine asortat spre a putea satisface ori-ce cerere a onor. pub-
lic, rog să bine-voiască a visita Depoul meu unde se va putea convinge
atât ce soliditatea mărfurilor cât și prețurile foarte conv-nabile.

Cu distincă stimă, **I. ROSENBAUM.**
Sucursale: Calea Victoriei No. 8 și No. 33 și Str. Șelari No. 22

JOHN PITTS

BUCUREȘTI. — Strada Smârdan No. 7, (Casa Zerlendi)

REPRESENTAT PRIN

LOUIS SCHONDORF

Cel mai vechi depou de mașini agricole și industriale de tot felul

Garnituri de treerat (Sistem perfecționat). Mașini de secerat și legat
MAȘINI DE SEMANAT ÎN LAT ȘI ÎN RINDURI

MAȘINI CU ABUR ÎN TOATE MĂRIMILE

Din renumita fabrică PETZOLD & Comp. ING. LIMITED, Berlin

PLUGURI ELECTRICE, ultima perfecțiune a timpului.

Din renumita fabrică F. Zimmermann & Comp. (Soc. p. A.) Halle, Germania

BIUROU TECHNIC pentru instalațiuni de forță și lumină elec-
trică, precum și pentru cele-lalte instalațiuni electro-tehnice.

MAȘINI DE SCRIS (sistem american).

Depou permanent de tot felul de mașini pentru agricultură și industrie, precum:
Motoare, Vinturătoare, Triori, Batoze de porumb, Mașini de huruit,
Mașini de presat orz sau ovăz, Mușamale imper-
meabile. Sfoară de legat snopi Mamilla, Case de fer, etc. etc.

Tipografia EPOCA execută tot felul de lucrări atingătoare de acea-
stă artă, cu cea mai mare acurateță și cu prețuri foarte moderate.
Promptitudinea și exactitatea sunt deviza Tipografiei.

AVIS

În urma grozniei catastrofe din strada
Jean Goujon, în Paris, unde sute de per-
soane, din familiile cele mai mari din
Franța, au găsit o moarte crudă, nu p-
tut îndestul indemn pe onor. public ca
să se asigure contra accidentelor corpa-
re. Aceste asigurări care se fac de so-
cietatea noastră «PATRIA» oferă avan-
tagiul că, în schimbul unui premiu mi-
nim se asigură un capital însemnat.

Așa de exemplu: un avocat, un par-
ticular, ar avea de plătit lei 67.50 anual,
pentru a fi asigurat cu lei 50.000.

Societatea anonimă a hîrtilor
Abadie din Franța

Cu mare sacrificiu și în urma unei ana-
lise foarte scrupuloase a tutunurilor ro-
mânești, în ce privește aroma și cantita-
tea lor de grăsime. A pus în vînzare în
București vechea și prea bine cunoscută
hirtie de țigară PANAMA

Singura hirtie de orez de Panama care;

nu înegrește țigara absolut de fel,

nu stinge țigara de loc,

nu conține un fir de bumbac,

nu alterează absolut de fel aroma sa,

nu lasă un miros foarte neplăcut pentru com-
pania distinsă a unui salon high-life.

Depozitul g-l al hirtiei «Panama»: Bu-
curești str. Pinzari No. 10. Unde se vor
dresa toate informațiile și comenzi
în România.

AVIS

Se caută asociați pentru exploa-
tări petrolifere; siguranță garantată.
Doritorii de a se asocia la această
întreprindere, să se adreseze la ad-
ministrația acestui ziar, sau la d-nul
C. Păunescu, strada Sfânta Vineri,
No. 3. — București.

M. KOHAN Galați și Brăila

REPRESENTANT ȘI DEPOSITAR
PENTRU FABRICELE RENUMITE ÎN TOATE ARTICOLELE
PENTRU FABRICARE DE APE GAZOASE
CHARL ROHTLER, Viena
Aparate de Ape Gazoase, Syfoane, Umpluteare, Sticle, etc. etc.

S. REICH & C-ie, Viena
Sticle pentru sifoane din Bohemia, Sticle pentru limonadă, Sticle pen-
tru vinuri, pentru bere, sampanie, cognac, etc. etc.

BRATBY & HINGHLIFE Limited Manchester
Aparate de fabricat Apa Gazoasă, Umplutoare englezești «Monarch». Sticle, etc.

DAN RYLANDS Limited Barnsley
STICLE englezești pentru limonada
UMPLUTOR englezesc cunoscut ca cel mai bun, zis și «Rapid Paragon», etc.

JOHN W. DOBSON Barnsley
SPECIALIST PENTRU STICLE ENGLEZEȘTI CELE MAI SOLIDE
Prețuri corecte după cerere gratis și franco

TIPOGRAFIA „EPOCA” execută tot felul
de lucrări atingătoare de această artă.

STABILIMENTUL DE ARTE GRAFICE I. V. SOCECU

59, Strada Berzei, 59

se recomandă pentru efectuare de

Cliseuri în Zinc

prin instalațiune de lumină electrică pentru reproducere
exactă a ori-ce fel de original, fie fotografie, pictură, desem-
nuri în creion, cretă sau aquarelă, precum și micșorări și mă-
riri ale originalelor.

Asemenea și

REPRODUCERI FOTO-LITOGRAFICE

după aceleași originale citate.
Reproducerile în ambele proceduri se execută la noi în
aceleași condițiuni perfecte la cari au ajuns pînă azi cele mai
renumite ateliere din strainătate.

„VULKAN”

MASCHINENFABRIK - ACTIEN - GESELLSCHAFT

FOST

GUTJAHRE & MÜLLER-REINHARD FERNAU & C-nie

BUDAPESTA

CONȘTUCȚIUNI de MORI sistematice și

furnituri de ori-ce Mașini pentru industria

Morăriei. 36 Mori instalate în România.

SITE OSCILATORII patent Gutjahr-Mül-
ler-Soder, fiecare sită înlocuiesc 4—5
cilindri, consumă 1/2 cal putere și func-
ționează liniștit fără a sdruvincia clădi-
rea. Instalate în moara fraților Paxi-
nos (Prahova).

MAȘINI de curățit și sortat grul

MAȘINI de curățit și sortat grul

MAȘINI de curățit și sortat grul

MAȘINI de curățit și sortat grul

MAȘINI, VICTORIA patent Higginbottom

MORI TRANSPORTABILE. PIETRE de

moară de la Ferté S. Joux.

MAȘINI DE ABUR ÎN PÎNĂ LA 500 CAI PUTERE

CĂRĂMIDĂRII sistem HOTOP

Representant General al CASEI pentru TOATA ROMANIA

VICTOR LUPESCU, Inginer

BIUROU TECHNIC

BUCUREȘTI. — Bulevardul Carol, 14 bis. (îngă Ministerul Domeniilor).

SOCIETATEA

Basalt Artificial și de Ceramica

De la Cotroceni

Capital social 2.500.000 întreg vărsat

Se aduce la cunoștința d-lor deținatori

de acțiuni ale Societății de Basalt, că

cuponul de dividend No. 12 al exerciți-
ului 1896, se plătește cu începere de luni

7 Aprilie 1897, cu cîte lei 25 de fie-care,
la casa de bancă Leschek & C-ie, strada

Lipsean No. 1.

Tipografia EPOCA execută tot felul de lucrări atingătoare de acea-
stă artă, cu cea mai mare acurateță și cu prețuri foarte moderate.

PIANINE

Dela renumita fabrică

GUST. ADOLPH IBACH

BARMEN

Fondată în anul 1794.

DE VÎNZARE pe prețurile fabricii la

A. FELDMANN

BUCUREȘTI. Strada Decabal No. 20.

APA MINERALA DE BORSZEK (BORVIS)

Pentru excelențele sale proprietăți a primit la expoziția universală din
Viena diploma de distincțiune și la expoziția din Paris medalia de argint.

Multe autorități medicale au recunoscut că această apă minerală
posedă o excelentă putere de vindecare în diverse cazuri. Prin gustul
său cel plăcut și bogatul conținut mineral, această apă amestecată
cu vin, e recunoscută ca o băutură plăcută și răcoritoare, superioară
altor ape minerale.

Exportatorul general: D-nul **Lazăr & Verzar** în Brașov

Depositul general pen-
tru Capitală la D-nul **VASILE CREȚOIU** Strada COVACI

No. 17.

În provinciile la diferiți depozitari principali.

WATSON & YOEELL

MAȘINI AGRICOLE ȘI INDUSTRIALE

BUCUREȘTI. — Strada Academiei, 14 (fost Rașca)

Galați, Strada Portului. Brăila, Strada Rogală.

TREERĂTORILE „MARSHALL”

sunt recunoscute ca cele mai bune avînd următoarele perfecțiuni de im-
portanță capitală:

Toba de oțel are 8 șine, lagăre mai mari și osia

Sitele de sus și jos se mișcă în sens invers

Sitele de la curățitorile

Sitele au rame de oțel și sunt mult mai largi

Plăva ese odată cu paiele

Curățirea produselor nu lasă absolutamente nimic de dorit, gra-
ție aparatelor de curățire și perfecțiunii

tre-e prin o vinturătoare.

Treerătorea **MARSHALL e singura**

care treeră produsele așa de curat, spre a fi imediat aduse la vînzare

TOT FELUL DE MAȘINE AGRICOLE ȘI INDUSTRIALE

Cereți catalogul ilustrat **MARSHALL**

